

Sag C-649/19**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

3. september 2019

Forelæggende ret:

Spetsializiran nakazatelen sad (særlig domstol i straffesager, Bulgarien)

Afgørelse af:

20. august 2019

Straffesag mod:

IR

Hovedsagens genstand

Sag vedrørende udstedelse af en europæisk arrestordre med henblik på strafforfølgning

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Fortolkning af EU-retlige bestemmelser og prøvelse af disses gyldighed; artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Gælder tiltaltes rettigheder i henhold til artikel 4 (navnlig retten i henhold til artikel 4, stk. 3), i henhold til artikel 6, stk. 2, og i henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 2012/13 for en tiltalt, der er blevet anholdt på grundlag af en europæisk arrestordre?
- 2) I bekræftende fald: Skal artikel 8 i rammeafgørelse 2002/584 fortolkes således, at den tillader en ændring i indholdet af den europæiske arrestordre med hensyn til formularen i bilaget, herunder tilføjelse af en ny tekst til denne formular, vedrørende en eftersøgt persons rettigheder i forhold til den

judicielle myndighed i den udstedende medlemsstat med hensyn til at anfægte den nationale arrestordre og den europæiske arrestordre?

- 3) Såfremt det andet spørgsmål besvares benægtende: Er det i overensstemmelse med 12. betragtning til rammeafgørelse 2002/584/RIA, med samme rammeafgørelses artikel 1, stk. 3, artikel 4, artikel 6, stk. 2, og artikel 7, stk. 1, og med chartrets artikel 6 og 47, når en europæisk arrestordre udstedes i fuldstændig overensstemmelse med formularen i henhold til bilaget (dvs. uden at den eftersøgte person informeres om dennes rettigheder ved den udstedende judicielle myndighed) og den udstedende judicielle myndighed straks, efter at den får kendskab til anholdelsen af den pågældende, informerer den pågældende om dennes rettigheder og tilsender vedkommende det relevante materiale?
- 4) Såfremt der ikke findes noget andet retligt middel til at sikre de rettigheder, der tilkommer en person, der er blevet anholdt på grundlag af en europæisk arrestordre, i henhold til artikel 4, navnlig retten i henhold til artikel 4, stk. 3, i henhold til artikel 6, stk. 2, og i henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 2012/13/EU, er rammeafgørelse 2002/584 da gyldig?

Anførte EU-retlige forskrifter og retspraksis

Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (EFT 2002, L 190, s. 1), ændret ved rammeafgørelse 2009/299/RIA (EUT 2009, L 81, s. 24)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU om ret til information under straffesager (EUT 2012, L 142, s. 1)

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager (EUT 2014, L 130, s. 1).

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (EUT 2012, C 326, s. 391)

Den Europæiske Unions Domstols dom af 10. november 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858), af 23. januar 2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27), af 25. juli 2018, AY (C-268/17, EU:C:2018:602), af 6. december 2018, IK (C-551/18 PPU, EU:C:2018:991), og af 27. maj 2019, OG og PI (C-508/18 og C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), og PF (C-509/18, EU:C:2019:457); generaladvokat Y. Bots forslag til afgørelse Gavanozov (C-324/17, EU:C:2019:312)

Anførte nationale retsforskrifter

Zakon za ekstraditsiata i evropeyiskata zapoved za arest (lov om udlevering og den europæiske arrestordre, Bulgarien): artikel 37

Nakazatelno-protsesualen kodeks (strafferetsplejeloven, Bulgarien, herefter »NPK«): Artikel 55, 65, 269 og 270

Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti (lov om ministeriet for indre anliggender, Bulgarien, herefter »ZMVR«): Artikel 72-74

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 IR er tiltalt for deltagelse i en kriminel organisation, som med henblik på berigelse i stort omfang skal føre punktafgiftspligtige varer uden banderole (herefter »afgiftsmærke«) over statsgrænserne, og for medvirken til oplægning af punktafgiftspligtige varer uden afgiftsmærke. Begge forhold straffes med fængsel indtil ti henholdsvis otte år.
- 2 Da sagen blev indledt ved retten den 24. februar 2017, havde IR forladt sin bopæl. Rettens bestræbelser på at finde frem til hans opholdssted var forgæves. Han blev tildelt en beskikket forsvarer. Ved kendelse af 10. april 2017, der blev stadfæstet i anden instans den 19. april 2017, traf den forelæggende ret beslutning om iværksættelse af tvangsforanstaltningen »varetægtsfængsling« over for IR (denne retsakt udgør den nationale arrestordre). IR deltog ikke personligt i denne retssag; han blev forsvaret af den advokat, der var blevet [ham] beskikket.
- 3 Den 25. maj 2017 udstedte den forelæggende ret en europæisk arrestordre mod IR. Deri var det anført, at den nationale arrestordre var udstedt i IR's fravær (kapitel d, nr. 2), og at IR ville få udleveret den nationale arrestordre personligt ved hans overgivelse efter fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre, at han ville blive informeret om sine rettigheder, og at han kunne anfægte afgørelsen, hvorved han ville få forklaret mulighederne i så henseende (kapitel d, nr. 3.4). Endvidere blev det oplyst, at IR først kunne anfægte sin frihedsberøvelse (varetægtsfængsel), efter han var blevet overgivet til de bulgarske myndigheder (kapitel d, nr. 4).
- 4 IR er til dato ikke blevet fundet og anholdt.
- 5 Der foreligger ingen oplysninger om, at IR har kendskab til, at den straffesag, som er indledt mod ham, behandles ved en domstol, at der foreligger en retsakt vedrørende hans frihedsberøvelse både på [Bulgariens] område og i Den Europæiske Union, og at han forsvares af en beskikket advokat, samt til oplysninger om denne advokat.
- 6 Henset til direktiv 2012/13 og Den Europæiske Unions Domstols nye praksis i OG og PI-sagen (C-508/18) og i PF-sagen (C-509/18) samt generaladvokatens forslag til afgørelse i Gavanozov-sagen (C-324/17) er den forelæggende ret i tvivl

om, hvorvidt den europæiske arrestordre, der er udstedt på denne måde, er i overensstemmelse med EU-retten, for så vidt som den ikke sikrer IR en rimelig retsbeskyttelse. Nærmere betegnet giver den ham ikke reel mulighed for straks efter anholdelsen i den fuldbyrdende medlemsstat at anmode om ophævelse af den nationale arrestordre og den europæiske arrestordre i den udstedende medlemsstat (ved den forelæggende ret). Dette kan han først gøre, efter at han er blevet overgivet i forbindelse med fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre.

- 7 Derfor har den forelæggende ret ophævet den udstedte europæiske arrestordre og truffet afgørelse om, at der skal udstedes en ny europæisk arrestordre, der vil være udformet eller vil være vedlagt dokumenter (information om rettigheder og kopier af dokumenterne vedrørende [afgørelsen om] frihedsberøvelsen) på en sådan måde, at rettighederne i medfør af direktiv 2012/13 er sikrede. Med henblik herpå har den forelæggende ret dog brug for oplysninger fra Den Europæiske Unions Domstol.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

Formaliteten vedrørende forelæggelsen

- 8 IR blev ikke anholdt på grundlag af den udstedte europæiske arrestordre og kan heller ikke blive det i fremtiden, eftersom arrestordren er blevet ophævet. På trods heraf er spørgsmålene ikke hypotetiske.
- 9 Formålet med forelæggelsen er at få fastslået, om det er foreneligt med EU-retten, hvis der på ny udstedes en arrestordre med samme indhold, eller om der skal udstedes en ny europæisk arrestordre med et andet indhold, der sikrer IR's rettigheder, eller om IR's rettigheder i medfør af direktiv 2012/13 skal sikres på anden vis.
- 10 Efter den forelæggende rets opfattelse er det ikke korrekt at afvente IR's anholdelse i en anden medlemsstat og først derefter stille disse spørgsmål, idet der i så fald gøres uopretteligt indgreb i hans rettigheder. Endvidere ville den forelæggende ret først blive underrettet ved overgivelsen af IR. På dette tidspunkt ville anholdelsen dog alene være støttet på den nationale arrestordre, hvorfor de præjudicielle spørgsmål ikke længere ville være aktuelle.
- 11 Hvis de rettigheder, som EU-retten tillægger en EU-borger, kan blive tilsidesat ved en retsakt vedtaget af en national judiciel myndighed, skal et præjudicielt spørgsmål stilles, inden denne retsakt vedtages, og ikke efter vedtagelsen, også på grund af den uoprettelige karakter af de skadelige følger. Det er sådan, præmis 66 i Domstolens dom af 6. december 2018, IK (C-551/18), skal fortolkes, hvori Domstolen anførte, at ansvaret »hvad angår en sag vedrørende en europæisk arrestordre, for at sikre overholdelsen af de rettigheder, der tilkommer en person, som begæres udleveret, først og fremmest [ligger] hos udstedelsesmedlemsstaten«. Ligeledes har Domstolen allerede truffet afgørelse i

en anden præjudiciel forelæggelse vedrørende den forelæggende rets tvivl om, hvorvidt den udstedte arrestordre skulle tilbagekaldes (Domstolens dom af 25.7.2018, AY, C-268/17, præmis 26-29); forskellen i forhold til nærværende sag er den forelæggende rets beslutning om først at tilbagekalde den europæiske arrestordre og derefter at forelægge sine spørgsmål med henblik på at kunne udstede en ny arrestordre, som så dog med sikkerhed er lovlig.

Det første spørgsmål

- 12 Det fremgår ikke klart af ordlyden af direktiv 2012/13, om en person, der anholdes i en anden medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, har de rettigheder, der følger af artikel 4 i direktiv 2012/13, navnlig retten i medfør af artikel 4, stk. 3, der efter sin karakter finder anvendelse over for den udstedende medlemsstats retsvæsen. På den ene side bestemmes det i artikel 4, at bestemmelsen gælder for alle tiltalte personer, der frihedsberøves, uden at præcisere, om dette er sket på grundlag af en national eller en europæisk arrestordre, hvorfor der ikke er nogen grund til forskellig behandling på grundlag af dette kriterium. På den anden side hjemler artikel 5 andre rettigheder for anholdte henholdsvis tilbageholdte personer, der direkte vedrører fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre og kun kan anvendes i den fuldbyrdende medlemsstat. Forskellen mellem rettighederne i henhold til artikel 4 og artikel 5 fremgår også af indholdet af de to formularer (skriftlig meddelelse om rettigheder, bilag I og bilag II). Disse er kun til dels enslydende. Derfor opstår spørgsmålet, om en person, der er anholdt henholdsvis tilbageholdt på grundlag af en europæisk arrestordre, nyder godt af alle rettigheder i henhold til artikel 4, herunder retten i henhold til artikel 4, stk. 3, og rettighederne i henhold til artikel 5 i direktiv 2012/13, eller om vedkommende kun har de rettigheder, der følger af artikel 5, men ikke dem, der følger af artikel 4.
- 13 Dette spørgsmål opstår i lyset af artikel 4, stk. 2, i direktiv 2012/13, der foreskriver, at den frihedsberøvede tiltalte har alle rettigheder i henhold til artikel 3 samt yderligere rettigheder i henhold til artikel 4. En sådan formulering findes ikke i artikel 5.
- 14 Dette spørgsmål opstår desuden henset til ordlyden af 30. betragtning til direktiv 2012/13. I det første punktum hedder det, at rettighederne i forbindelse med anholdelse også gælder for personer, der anholdes på grundlag af en europæisk arrestordre. Heraf kan det muligvis udledes, at rettighederne i henhold til artikel 4 også tilkommer dem i fuldt omfang. Samtidig anføres det i dette første punktum, at disse rettigheder skal finde tilsvarende (analog) anvendelse, dvs. der er ikke tale om fuld overensstemmelse. Derudover anføres det i andet punktum, at rettighederne for en person, der anholdes på grundlag af en europæisk arrestordre, er anført i bilag II. Heraf fremgår det, at disse anholdte personer kun har de rettigheder, der fremgår af bilag II, men ikke dem, der fremgår af bilag I.
- 15 Det tilsvarende spørgsmål er også relevant i forhold til artikel 6, stk. 2, og artikel 7, stk. 2, i direktiv 2012/13. Mere konkret: Når en person er anholdt eller

tilbageholdt på grundlag af en europæisk arrestordre, skal det da antages, at personen først får ret til straks at blive informeret om grunden til anholdelsen eller tilbageholdelsen samt ret til at modtage alle dokumenter, der er væsentlige for at anfægte anholdelsen eller tilbageholdelsen, efter overgivelsen til den udstedende medlemsstat – efter fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre?

- 16 Et vigtigt argument for forelæggelsen af disse spørgsmål er, at der ikke er foretaget tilsvarende ændringer i rammeafgørelse 2002/584, som ville indebære, at rammeafgørelsen er i overensstemmelse med de rettigheder, som det nyere direktiv 2012/13 indrømmer personer, der er anholdt eller tilbageholdt på grundlag af den europæiske arrestordre. Fraværet af tilsvarende ændringer taler for, at direktiv 2012/13 ikke giver personer, der er frihedsberøvet på grundlag af en europæisk arrestordre, nye rettigheder i forhold til dem, som de allerede havde i henhold til rammeafgørelse 2002/584.
- 17 Der skal også tages hensyn til ækvivalensprincippet, hvorefter den person, der berøres af anvendelsen af EU-retten, ikke må behandles mindre gunstigt end i en sammenlignelig rent intern situation. Ud fra denne betragtning må det antages, at artikel 5 i direktiv 2012/13 ikke skal fortolkes således, at den fratager en tiltalt, der er frihedsberøvet på grundlag af en europæisk arrestordre, de rettigheder i medfør af artikel 4, som den pågældende tiltalte ville have i henhold til national ret, og som den pågældende kunne gøre brug af, hvis denne blev anholdt i indlandet på grundlag af en national arrestordre. Dette gælder også i forhold til rettighederne i medfør af artikel 6, stk. 2, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 2012/13. I en indenlandsk situation ville disse rettigheder stå til rådighed for personen umiddelbart efter dennes anholdelse, i forbindelse med fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre derimod først efter udleveringen til den udstedende medlemsstat. Konkret ville denne person i en identisk intern situation (dvs. ved en anholdelse i indlandet) blive behandlet som følger: Personen ville blive informeret om de rettigheder, som vedkommende har som anholdt person, foruden dennes rettigheder som tiltalt (NPK's artikel 55 og ZMVR's artikel 72-74). Nærmere betegnet ville personen blive informeret om arrestordren og modtage en kopi af denne; vedkommende ville blive informeret om retten til at anfægte frihedsberøvelsen, og om retten til at få indsigt i alle sagsakter i forbindelse med denne anfægtelse. Personen ville have direkte kontakt til sin advokat, herunder i tilfælde, hvor der er tale om en beskikket forsvarer, der er udpeget af staten. Desuden ville retten i den identiske indenlandske situation ex officio fremsende en kopi af anklageskriftet, hvori det forhold, der er genstand for tiltalen, beskrives detaljeret, samt en afgørelse om datoen for afholdelse af et retsmøde, hvori rettighederne under retssagen er detaljeret beskrevet. Den anholdte person, der var informeret om sine rettigheder og om de retlige og faktiske omstændigheder i forbindelse med frihedsberøvelsen, kunne således straks anfægte frihedsberøvelsen ved retten (ZMVR's artikel 72, stk. 4; NPK's artikel 65 og 270).

Det andet spørgsmål

- 18 Såfremt svaret på det første spørgsmål indebærer, at en person, der er blevet anholdt eller tilbageholdt i en anden medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre, har alle rettigheder, som vedkommende ville have, såfremt den pågældende var blevet anholdt i indlandet på grundlag af en national arrestordre, er den forelæggende ret forpligtet til at skabe de nødvendige betingelser for en faktisk og effektiv udøvelse af disse rettigheder. I så henseende ville det være bedst at informere personen allerede på tidspunktet for anholdelsen, ved udleveringen af den europæiske arrestordre (artikel 11, stk. 1, i rammeafgørelse 2002/584). Det ville med andre ord være mest hensigtsmæssigt, hvis personens rettigheder som frihedsberøvet person var anført i den europæiske arrestordre.
- 19 Derfor anmodes der med det andet spørgsmål om en fortolkning af artikel 8 i rammeafgørelse 2002/584, navnlig om den kan fortolkes således, at den tillader en ændring af indholdet af den europæiske arrestordre, nærmere betegnet tilføjelse af en ny tekst (eksempelvis under litra »F«) vedrørende den frihedsberøvede persons rettigheder ved domstolene i den udstedende medlemsstat, herunder med hensyn til anfægtelse af de nationale og europæiske arrestordre, som disse har udstedt (artikel 4, stk. 3, i direktiv 2012/13).
- 20 Hvis en sådan tekstpassage fandtes i den europæiske arrestordre, ville den sikre den frihedsberøvede persons rettigheder, og (så vidt dette er muligt) stille den pågældende, som om denne var blevet anholdt i indlandet på grundlag af en national arrestordre.
- 21 Denne retlige løsning kan støde på indvendinger.
- 22 Formålet med rammeafgørelse 2002/584 er at skabe et ensartet retligt instrument, som behandler et rent EU-retligt spørgsmål – den europæiske arrestordre. Der findes ingen nationale forskelle, som kunne begrunde en indførelse af forskellige formularer i henhold til artikel 4, stk. 4, andet punktum, og artikel 5, stk. 2, andet punktum, i direktiv 2012/13. Derfor ville indsættelse af nye informationer, ud over informationerne i artikel 8, stk. 1, og endog ud over de informationer, der er fastsat i selve rammeafgørelsen (navnlig informationerne i henhold til direktiv 2012/13), i formularen for den europæiske arrestordre føre til, at der skabes forskellige nationale formularer for den europæiske arrestordre, alt efter de særlige nationale forhold vedrørende de frihedsberøvede personers rettigheder. Dette står i modsætning til målsætningen for den europæiske arrestordre som ensartet retligt instrument til brug for overførsel af en person med henblik på straffesagen. I punkt 1.3. »Den europæiske arrestordreformular« i indledningen til håndbogen om udstedelse af en europæisk arrestordre (Europa-Kommissionens bekendtgørelse af 28.9.2017, C[2017] 6389) bestemmes følgende: »Kun denne formular må anvendes, og den må ikke ændres«.
- 23 Den europæiske arrestordre udgør en meddelelse fra den udstedende judicielle myndighed til den fuldbyrdende judicielle myndighed. Derfor tager arrestordrens

indhold sigte på at fastsætte betingelserne for overgivelsen af den eftersøgte person. Derimod udgør den skriftlige meddelelse om den frihedsberøvede persons rettigheder i henhold til artikel 4 i direktiv 2012/13 en meddelelse fra den nationale judicielle myndighed til den eftersøgte person. Denne skriftlige meddelelse samt informationen i henhold til artikel 6, stk. 2, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 2012/13 vedrører ikke fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre. Derfor er der ikke plads til disse i den europæiske arrestordres ordlyd.

Det tredje spørgsmål

- 24 Såfremt Domstolen besvarer det første spørgsmål bekræftende og det andet spørgsmål benægtende, skal den forelæggende ret fastslå, om der findes andre retlige midler, der kan sikre, at IR direkte og effektivt kan gøre brug af rettighederne i medfør af direktiv 2012/13 umiddelbart efter en frihedsberøvelse på grundlag af den europæiske arrestordre i en anden medlemsstat. Det indebærer, at IR straks efter sin anholdelse (eller ganske kort derefter) informeres om sine rettigheder i henhold til artikel 4, navnlig i henhold til artikel 4, stk. 3, om grundene til anholdelsen i henhold til artikel 6, stk. 2, og om adgang til aktindsigt i materialet i henhold til artikel 7, stk. 1, i direktiv 2012/13.
- 25 En forholdsvis effektiv retlig løsning ville være, at den forelæggende ret, så snart den får kendskab til, at IR er blevet frihedsberøvet i en anden medlemsstat, straks fremsender den skriftlige meddelelse om rettighederne ved anholdelse samt en kopi af den nationale arrestordre og beviserne, hvorpå denne støttes, til IR, informerer ham om oplysningerne om hans forsvarer og i givet fald på hans anmodning sender ham en kopi af andre sagsakter. Denne udlevering af dokumenter kunne ske ved at udstede en europæisk efterforskningskendelse, i overensstemmelse med bestemmelsen i artikel 5 i konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.
- 26 Denne retlige løsning er på grund af de nedenfor anførte omstændigheder kun betinget effektiv.
- 27 For det første indeholder rammeafgørelse 2002/584 ingen forpligtelse for den fuldbyrdende medlemsstat til at informere den udstedende medlemsstat om anholdelsen af den eftersøgte person. En sådan underretning kan ske tilfældigt, i forbindelse med underretningen om andre omstændigheder, eksempelvis i tilfælde af utilstrækkelige oplysninger (artikel 15, stk. 2) eller forsinkelser i sagen (artikel 17, stk. 4). Derfor skulle den udstedende judicielle myndighed i givet fald bevidst tillade en fejl eller en mangel ved udstedelsen af den europæiske arrestordre for, for sit eget vedkommende, at kunne sikre, at denne myndighed bliver informeret af den fuldbyrdende judicielle myndighed straks efter anholdelsen af den eftersøgte person i henhold til bestemmelsen i artikel 15, stk. 2, i rammeafgørelse 2002/584. En bevidst retskrænkelse (fejlagtig udstedelse af den europæiske arrestordre) må ikke være en betingelse for at sikre den eftersøgte persons rettigheder. Fremsendelsen af oplysninger i henhold til artikel 15, stk. 3, er

desuden en undtagelse, ikke reglen (Domstolens dom af 23.1.2018, Piotrowski, C-367/16, præmis 61).

- 28 For det andet tager korrespondancen mellem den fuldbyrdende og den udstedende judicielle myndighed tid – i reglen nogle dage; i denne periode er den anholdte person afskåret fra rettighederne i medfør af direktiv 2012/13. Dette ville være i strid med pligten til at respektere denne persons rettigheder, der er fastsat i 12. betragtning til rammeafgørelse 2002/584 og rammeafgørelsens artikel 1. En sådan forsinkelse er i strid med pligten til at sikre den anholdte persons personlige sikkerhed i henhold til chartrets artikel 6. Kravet om en rimelig frist til at behandle en eventuel appel fra dennes side ville blive tilsidesat, eftersom selve indgivelsen af denne appel på grund af den sene underretning af den anholdte person om dennes rettigheder og den sene fremsendelse af dokumenter som grundlag for dennes forsvar ville være forsinket unødigt. En sådan forsinkelse ville være i strid med ækvivalensprincippet, eftersom den person, der er blevet anholdt på grundlag af en europæisk arrestordre, behandles væsentligt ringere end en person, der er blevet anholdt inden for rammerne af en rent intern situation.

Det fjerde spørgsmål

- 29 En bekræftende besvarelse af det andet eller det tredje spørgsmål ville ikke skabe tilstrækkeligt effektiv sikkerhed, idet den kun ville give de udstedende judicielle myndigheder mulighed for at supplere ordlyden af den europæiske arrestordre henholdsvis at informere den frihedsberøvede person om dennes rettigheder efter frihedsberøvelsen. Der er dog kun tale om en mulighed, men ikke en forpligtelse.
- 30 Samtidig er det nødvendigt med en bindende forpligtelse i så henseende.
- 31 En tilsvarende forpligtelse gælder udtrykkeligt for udstedelsen af en europæisk efterforskningskendelse i artikel 14 i direktiv 2014/14. Eftersom indgrebet i rettighederne for de personer, som er genstand for en europæisk efterforskningskendelse, er af mindre omfang end i rettighederne for de personer, der er anholdt eller tilbageholdt på grundlag af en europæisk arrestordre, er det ikke acceptabelt, at EU-retten kun stiller retlige midler til rådighed for de førstnævnte personer, men ikke for de sidstnævnte.
- 32 Såfremt der ikke findes en enkelt eller flere retlige løsninger, der tilsammen sikrer den korrekte udøvelse af de rettigheder, der tilkommer en person, der er frihedsberøvet på grundlag af en europæisk arrestordre, i medfør af direktiv 2012/13, er spørgsmålet henset til artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union, chartrets artikel 6 og 47 samt 12. betragtning til rammeafgørelse 2002/584 og rammeafgørelsens artikel 1, stk. 3, om den således udformede ordning i rammeafgørelse 2002/584 er gyldig, for så vidt som den ikke sikrer rettighederne i medfør af direktiv 2012/13.
- 33 Mere konkret er spørgsmålet, om den manglende mulighed for straks ved anholdelsen i den fuldbyrdende medlemsstat at informere en person, der

frihedsberøves på grundlag af en europæisk arrestordre, om dennes rettigheder i henhold til artikel 4 og stille de nødvendige oplysninger i henhold til artikel 6, stk. 2, og artikel 7, stk. 1, i direktiv 2012/13 til rådighed for den pågældende, medfører en tilsidesættelse af forpligtelsen til at respektere de grundlæggende rettigheder.

- 34 Det skal desuden undersøges, om det er foreneligt med retten til frihed og sikkerhed i henhold til [chartrets] artikel 6 og retten til effektive retsmidler i henhold til chartrets artikel 47, stk. 1, når den frihedsberøvede person, indtil der træffes afgørelse om, hvorvidt den europæiske arrestordre fuldbyrdes eller fuldbyrdelsen afvises, reelt er afskåret fra at anfægte frihedsberøvelsen i den udstedende medlemsstat (anfægtelse både af den nationale og den europæiske arrestordre), eller i væsentlig grad er forhindret heri.
- 35 Endelig er spørgsmålet, om denne mekanisme i rammeafgørelse 2002/584, der ikke sikrer, at den frihedsberøvede person faktisk kan gøre brug af rettighederne i medfør af direktiv 2012/13, og derfor gør det vanskeligt eller umuligt at forsvare den frihedsberøvede persons rettigheder ved de judicielle myndigheder i den udstedende medlemsstat, er forenelig med Den Europæiske Unions Domstols praksis vedrørende dette forsvar af rettigheder. Således anføres det i præmis 70 i Domstolens dom af 27. maj 2019, OG og PI (C-508/18), henholdsvis i præmis 48 i dommen af samme dato, PF (C-509/18): »at den person, der er gjort til genstand for denne nationale arrestordre, har nydt alle de for denne type afgørelser passende garantier, navnlig de garantier, som følger af de i artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelsen 2002/584 omhandlede grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper«. Når der er tale om en arrestordre, der er udstedt i personens fravær, skal den væsentlige garanti ses i muligheden for at anfægte lovligheden af frihedsberøvelsen på et tidligt tidspunkt. Derudover anføres følgende i præmis 75 henholdsvis præmis 53 i de nævnte domme: »[...] afgørelsen om at udstede en sådan arrestordre [skal] [...] desuden kunne prøves under en retssag i den pågældende medlemsstat, der fuldt ud overholder de krav, der er forbundet med en effektiv domstolsbeskyttelse«. Selv om der i præmis 75 er tale om en specifik situation, er kravet om, at den udstedte arrestordre skal kunne anfægtes, hvorved anfægtelsen opfylder kriterierne for en effektiv domstolsbeskyttelse, klar. Med andre ord: Allerede under sagen vedrørende fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre har den eftersøgte person ret til at forsvare sig ved de judicielle myndigheder i den udstedende medlemsstat, idet personen anfægter lovligheden af den nationale og den europæiske arrestordre. For at den anholdte person rent faktisk kan gøre brug af de retlige muligheder, der er anerkendt af Den Europæiske Unions Domstol, er det absolut nødvendigt, at denne person har rettighederne i medfør af direktiv 2012/13, nærmere betegnet på det tidspunkt, der er anført i direktivet – tidspunktet for anholdelsen.

Særlig begæring

- 36 Såfremt begæringen om, at rammeafgørelse 2002/584 erklæres for ugyldig, tages til følge, anmoder den forelæggende ret Domstolen om at tage stilling til, hvorvidt det henset til de uundgåelige problemer, der ville opstå i den verserende sag vedrørende fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre (præmis 56 i Domstolens dom af 10. november 2016, Poltorak, C-452/16), er nødvendigt at fastsætte bestemmelse om en overgangsperiode med henblik på opretholdelsen af de retlige virkninger.

ARBEJDSDOKUMENT